

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0409U003833

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-11-2009

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитрук Олена Валеріївна

2. Dmytruk Olena Valeriivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.07

Назва наукової спеціальності: Мікробіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-10-2009

Спеціальність за освітою: 7.040.403

Місце роботи здобувача: Інститут біології клітини НАН України

Код за ЄДРПОУ: 25255758

Місцезнаходження: 79005, м.Львів, вул.Драгоманова 14/16

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.246.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут біології клітини НАН України

Код за ЄДРПОУ: 25255758

Місцезнаходження: Драгоманова 14/16, м. Львів, Львівська обл., 79005, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут біології клітини НАН України

Код за ЄДРПОУ: 25255758

Місцезнаходження: 79005, м.Львів, вул.Драгоманова 14/16

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.19.19

Тема дисертації:

1. Метаболічна інженерія початкових етапів катаболізму ксилози у дріжджів *Hansenula polymorpha* з метою конструювання покращених продуцентів етанолу
2. Metabolic engineering of the initial stages of xylose catabolism in the yeast *Hansenula polymorpha* aimed at constructing improved producers of ethanol

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: перші етапи метаболізму ксилози у термотолерантних дріжджів *H. polymorpha*. Мета роботи: отримання штамів термотолерантних дріжджів *H. polymorpha* з підвищеним рівнем алкогольної ферментації ксилози, шляхом модифікацій перших етапів метаболізму цієї пентози, її відновлення до ксиліту та окиснення до ксилулози. Методи дослідження: мікробіологічні, молекулярно-біологічні, генетичні, біохімічні, статистичні. Вперше було здійснено успішну надекспресію генів *xyIA*, що кодують ксилозоізомеразу *E. coli* і *S. coelicolor* у дріжджів, забезпечуючи формування функціонально активного ферменту. Сконструйовано рекомбінантний штам *H. polymorpha* з одночасною надекспресією генів *xyIA E. coli* і *XYL3 H. polymorpha*, що характеризувався підвищеним у 3,5-4 рази рівнем алкогольної ферментації ксилози, порівняно зі штамом дикого типу. За допомогою сайт-специфічного мутагенезу було створено модифіковану форму ксилоредуктази, спорідненість якої до NADPH(H⁺) зменшилась у 17 разів, порівняно з

нативною формою фермента. Одержано рекомбінантний штам *H. polymorpha* з посиленою експресією модифікованої форми ксилозоредуктази та надекспресією нативних ксилітолдегідрогенази і ксилулокінази, який характеризувався підвищеним у 7,4 раза рівнем алкогольної ферментації ксилози та зниженою у 5 разів кількістю нагромадженого ксиліту, порівняно з диким штамом. Сфера використання: прикладна мікробіологія, біотехнологія, біохімія.

2. Object of research: the first steps of xylose metabolism in thermotolerant yeast *H. polymorpha*. The aim of work: construction of recombinant strains of thermotolerant yeasts *H. polymorpha* capable to produce an increased amount of ethanol during xylose fermentation by the way of modification of the first steps of xylose metabolism. Methods of research: microbiological, molecular biological, genetic, biochemical, statistical. For the first time, *xylA* genes encoding xylose isomerase from *E. coli* and *S. coelicolor* were successfully overexpressed in yeast. The recombinant strain of *H. polymorpha*, which simultaneously overexpressed *E. coli xylA* and *H. polymorpha XYL3* was constructed, the ethanol production of xylose by this strain increased 3,5–4 times compared with the wild type. Site-specific mutagenesis of the *H. polymorpha XYL1* gene was carried out which decreased affinity of this enzyme toward NADPH(H⁺) for 17 times compared with the native enzyme. *H. polymorpha* strain overexpressing the mutated *XYL1* gene together with native xylitol dehydrogenase and xylulokinase was constructed. The ethanol production from xylose by this strain increased nearly 7,4 times and the xylitol production decreased 5 times compared with the wild type strain. Area of use: applied microbiology, biotechnology, biochemistry.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сибірний Андрій Андрійович

2. Sibirny Andrij Andrijovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоренко Віктор Олександрович
2. Федоренко Віктор Олександрович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колісник Ганна Василівна
2. Колісник Ганна Василівна

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сибірний Андрій Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сибірний Андрій Андрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.